

Čak 85 odsto otpadnih voda iz domaćinstava i 95 odsto iz industrije se uopšte ne prečišćava

Životna sredina veliki izazov i za lokal

Čak 85 odsto otpadnih voda iz domaćinstava u Srbiji i 95 odsto iz industrije se uopšte ne prečišćava, a samo 21 naseljeno mesto u Srbiji od postojećih 219 ima postrojenja za prečišćavanje, podaci su Stalne konferencije gradova i opština – Saveza gradova i opština Srbije (SKGO). Otpad iz domaćinstava odlaze se na preko 140 smetlišta koja predstavljaju ozbiljnu opasnost po zdravlje ljudi, ali i na 3500 divljih deponija. Samo sedam deponija u opštinama je izgrađeno u skladu sa zahtevima EU i domaćim propisima. Manje od pet odsto otpada se reciklira. Kvalitet vazduha nije zadovoljavajući, pogotovo u velikim urbanim centrima i u blizini najvećih zagađivača.

Da bi se ispunili zahtevi koje pred Srbiju postavlja proces pridruživanja Evropskoj uniji, poručuju iz SKGO, oblast zaštite životne sredine i borba sa klimatskim promenama u našoj zemlji i dalje zahteva značajna ulaganja u infrastrukturu i individualne i organizacione kapaciteta. SKGO se ovim pitanjima bavi u okviru programa „Podrška lokalnim samoupravama u Srbiji u procesu evropskih integracija“, koji finansira Kraljevina Švedska.

Država je u velikoj meri već ispunila svoje obaveze da uskladi domaće zakonodavstvo s evropskim. Međutim, ističu iz SKGO, sprovođenje regulative, posebno u oblasti upravljanja vodnim resursima, kontroli industrijskog zagađenja, zaštiti prirode i kontroli zagađenja vazduha, predstavlja i predstavljaće u narednim godinama veliki izazov. Administrativni kapaciteti za sprovođenje zakonske regulative još se mogu oceniti kao nedovoljni, a ovo je posebno vidljivo na lokalnom nivou, i pored velikih napora koje su lokalne samouprave i SKGO, kao njihov predstavnik, ulagale u prethodnom periodu.

- Mi imamo velike probleme sa infrastrukturom u oblasti zaštite životne sredine. Posebna pažnja mora se obratiti na klimatske promene, jer prema svim projekcijama, Srbija će njima biti pogođena u velikoj meri. Za razliku od politike zaštite životne sredine, gde postoje odgovarajući strateški dokumenti na nacionalnom i lokalnom nivou, mi još nismo počeli ozbiljno strateški da se bavimo merama smanjenja efekata i adaptacije na klimatske promene. Ni država, ni gradovi i opštine nemaju jasnu viziju i strategiju u ovoj oblasti - kaže za Danas Slobodan Milutinović, profesor politike zaštite životne sredine na niškom Univerzitetu i gostujući profesor Univerziteta u Padovi.

Proces pridruživanja EU u zemljama u tranziciji predstavljao je dobru priliku da se infrastruktura u oblasti zaštite životne sredine unapredi i to se može očekivati i u Srbiji. Međutim, navodi Milutinović, za to je potrebno podići kapacitete na svim nivoima, a posebno kapacitete lokalne samouprave, kako bi taj proces bio efikasniji i efektivniji.

- Gradovi i opštine će biti partneri u gotovo svim nastojanjima da se unapredi životna sredina i uvedu mere adaptacije na klimatske promene i zbog toga oni moraju biti i aktivni učesnici u samom procesu pregovaranja o ulasku u EU, posebno kada se bude pregovaralo o poglavljima 16 i 27. U suprotnom, može se desiti da oni koji moraju sprovesti politiku zaštite životne sredine ne budu za to spremni - naglašava Milutinović.

Gradovi i opštine - partneri Vladi Srbije

„Sada je pravo vreme da gradovi i opštine, uključujući SKGO kao njihovog legitimnog predstavnika, sprovedu svoju strategiju u procesu usvajanja pravnih tekovina EU u oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena i postanu partner Vladi Srbije u procesu pregovaranja o poglavljima 16 i 27“, kaže za Danas Slobodan Milutinović, profesor politike zaštite životne sredine na niškom Univerzitetu.

Tekst novinarka Jelene Diković objavljen u dnevnom listu „Danas“ 16. novembra 2013.